

De Groenen | Europese Vrije Alliantie
in het Europees Parlement

EUROPESE UNIE (EU) STAAT OP BARSTEN – TIJD VOOR VASTBERADENHEID

**“Nationalisme is oorlog”
Francois Mitterrand, Straatsburg
1984**

“We moeten de taal van accountants vervangen door de poëzie van barden” Bronislaw Geremek

Geen twijfel mogelijk: de EU staat op barsten. Een groot gevaar, maar wel een dat kan worden omgebogen in een kans. Sinds de financiële crisis van 2008 rollen de regeringen van de lidstaten en de Europese Commissie van de ene top in de andere. Ze gaan gebukt onder hun onvermogen om de verschillende uitdagingen waar ze voor staan doortastend aan te pakken en hebben geen oren naar de voorstellen en initiatieven van het Europees Parlement en het maatschappelijke middenveld. Te weinig, te laat, te versnipperd, te technocratisch en te veel ondermijnd door de vele weerbarstige lidstaten? Zeker. Maar nog altijd te sterk en te noodzakelijk om te laten varen. We hebben nood aan een verenigd Europa en daarom willen wij de EU veranderen.

De toename van het aantal muren en hekken tussen landen en mensen kan net de druppel te veel zijn en fataal worden voor de zo al door verdeeldheid geplaagde EU. Door de alomtegenwoordige verdeeldheid en ongelijkheid als weerspiegeling van wat er zich op het nationale niveau afspeelt, verliest de EU aan slagkracht en legitimiteit telkens wanneer de nationale regeringen met een luid ‘neen’ antwoorden op een gezamenlijke oplossing¹.

Door deze zelf gecreëerde en steeds grotere collectieve zwakte zijn de tegenstanders van de EU almaar sterker geworden, ook al veroveren ze niet meteen een stekje in de nationale regeringen. Onder impuls van een nieuwe generatie populistische leiders vergaarden ze voldoende

---

¹ Bijv.: over een gezamenlijke oplossing voor de schulden en solidariteit aan het begin van de soevereine schuldcrisis; over een voorstel om het EU-budget te verhogen om investeringen en het economisch herstel te ondersteunen; over de bedreiging van de rechtstaat en de democratie in Roemenië, Hongarije, Polen, enz.; over de nood aan transparantie en openbare controle in internationale handelsovereenkomsten; over de dringende noodzaak van meer ambitieuze doelstellingen en beleidslijnen om de klimaatverandering te bestrijden; en over de juiste spreiding van vluchtelingen

steun om het democratische saamhorigheidsgevoel in vele landen te verstoren, een smet te werpen op het Europees Parlement en het machtsevenwicht tussen de verschillende lidstaten ernstig te verstoren. En toch is de huidige crisis niet de enige verklaring voor de populistische en nationalistische stromingen. De slachtoffers op de Middellandse Zee, het afsluiten van de grenzen, het schenden van de mensenrechten en de geheime onderhandelingen over het TAVI zijn de verantwoordelijkheid van de meerderheden die nu aan de macht zijn.

Wat is er nodig om de Europese regeringen, de media en het grote publiek te doen beseffen dat enkel EU-oplossingen en solidariteit de juiste manier zijn om de huidige uitdagingen aan te gaan? Regressie is altijd mogelijk en dus moet er een nieuw traject komen op basis van voorstellen die aantonen dat de EU het juiste kader is om de internationale uitdagingen aan te pakken. Om dit doel te bereiken smeden we allianties met democratische, sociale en milieugebonden krachten en bewegingen. Maar wat we hoogdringend nodig hebben, zijn manieren om het verlangen naar Europese integratie opnieuw aan te wakkeren door nieuwe doelstellingen te formuleren en nieuwe wegen in te slaan.

Veel nationale regeringen wijzen met de vinger naar de EU voor de problemen die zich in een veranderende wereld voordoen. Als Groenen zien wij de Europese integratie als een deel van het antwoord op de uitdagingen waar we samen voor staan. Het Europese project vaarwel zeggen, zou gezamenlijke oplossingen juist moeilijker maken. Dat is ook de reden waarom we willen dat het VK lid blijft van de Europese Unie.

Het Europese bouwwerk moet een gedeeld project zijn en een toekomstvisie hebben; een democratische unie gebaseerd op een gemeenschap van waarden en niet alleen van munten, geen einddoel op zich maar een instrument om een rechtvaardige, veilige en duurzame samenleving te creëren. Het zal meer vergen dan één markt of een eenheidsmunt om de vrede te versterken, de globalisering te beteugelen, de burger- en mensenrechten te vrijwaren en een overschakeling te organiseren naar een duurzaam groen economisch en sociaal systeem. Het is zo dat we geen enkele van al deze uitdagingen tot een goed einde kunnen brengen door terug te grijpen naar nationalisme en chauvinisme.

Het is nu tijd om in actie te komen en strijd te leveren om de Europese droom te redden.

Denk EUROPEES, handel Groen:

1. Onze culturen en samenlevingen zijn sterker dan die welke teren op angst en simplistische oplossingen. We zijn ervan overtuigd dat we de huidige tendensen in de richting van een ontbinding van het Europees project kunnen afblokken. Ondanks de beweringen van eurosceptici en andere anti-EU-stromingen is Europa de nieuwe

democratie – het gaat over het terugwinnen van macht en soevereiniteit op het niveau waar ze worden toegekend – en van internationaal ondernemerschap, financiële markten, grensoverschrijdende netwerken en georganiseerde misdaad. De toekomst van de democratie zal zich ook afspeelen op zowel lokaal als nationaal en internationaal niveau en zal veiliger zijn als we samenwerken met onze burens. Dit is een fascinerende uitdaging en wij zijn er klaar voor. Een uitdaging die gaat over het starten van een hervormingsproces dat niet alleen de realisatie van een echt democratisch institutioneel kader mogelijk maakt, maar ook een gedeelde verantwoordelijkheid voor de Europese politieke ruimte.

2. In een wereld waar momenteel meer dan 60 miljoen mensen hun huizen moeten ontvluchten door conflicten of natuurrampen, geven we een verkeerd signaal door ons terug te trekken achter onze grenzen en echte of denkbeeldige hekken op te trekken tussen EU-landen. Grenzen zijn een realiteit, maar ze volledig afsluiten is niet alleen moreel onaanvaardbaar, het is bovendien politiek inefficiënt en een ramp voor de economie: ze schenden onze waarden op het gebied van mensenrechten en vrijheden zoals vastgelegd in de internationale en EU-wetgeving en garanderen ons geen veiligheid; ze verhogen het menselijk lijden van de vluchtelingen die waar dan ook terechtkomen; ze geven Europese burgers een gevoel van mislukking, want zij zien opnieuw dat er grenzen en barrières worden opgetrokken nadat het zo lang duurde om ze neer te halen; en er hangt een absurde economische kostprijs aan vast (tot 110 miljard euro in de komende 10 jaar²) door veiligheidsmaatregelen in te stellen voor hulpeloze vrouwen, mannen en kinderen in plaats van onze middelen efficiënt in te zetten om oorlogen, terrorisme en de oorzaken ervan te bestrijden. Solidariteit, naleving van de mensenrechten en van de rechtstaat zijn net de redenen waarom mensen naar het westen vluchten: ze zijn de meest efficiënte aanpak om afdoende oplossingen te vinden tegen een aanvaardbare kostprijs, een absolute voorwaarde voor het rijkste continent op aarde om met deze uitdagende maar perfect beheersbare situatie om te gaan. Beeld u maar eens in hoeveel opvangplaatsen of integratiemaatregelen hadden kunnen worden georganiseerd met de vermoedelijk 106 miljoen euro die Hongarije uitgaf om zijn hek aan de grens op te trekken, of de 200 miljoen pond die het VK uittrok om migranten en asielzoekers een halt toe te roepen in Calais. Onze kernboodschap gaat over het aankweken van collectief 'gezond verstand', zodat we kunnen aanpakken wat niet langer een noodgeval is maar een 'nieuwe realiteit'; collectief 'gezond verstand', dat radicaal komaf maakt met de aanstekelijke logica van de populistische en nationalistische retoriek, simpelweg omdat hun oplossingen nooit hebben gewerkt.

---

² <http://uk.reuters.com/article/uk-europe-migrants-schengen-france-idUKKCN0VC0HX>

Laat ons de volgende waarheid herbevestigen: solidariteit werkt.

3. Jaren van blinde besparingsmaatregelen, die gepromoot werden onder het mom van noodzakelijke hervormingen en waar overheidsuitgaven en -investeringen afgedaan werden als tekorten die moesten worden weggewerkt, hebben ertoe geleid dat veel EU-economieën zijn stilgevallen; ze droegen bij tot het ondermijnen van de Europese belofte van gedeelde welvaart, zorgden voor een terugkeer van haat en vooroordelen tussen Europeanen en holde het begrip solidariteit uit. We zijn getuige van een steeds groter wordende kloof tussen technocratische elites en de burger. Maar de strijd aanbinden tegen de besparingsmaatregelen en de technocratie volstaat niet om het tij te keren: we moeten een nieuwe toekomst bouwen op basis van duurzaamheid rekening houdend met de beperkingen van onze planeet. In het kader van een brede democratische hervorming die gericht is op het rechtekken van de huidige tekortkomingen inzake besluitvorming en legitimiteit, moet het economisch bestuur van de EU veranderen. We hebben een stappenplan nodig met een timing voor de hervorming van de EMU, met inbegrip van een democratiseringsproces. Het is met name nodig om de macht van de Eurogroep te beperken en af te bakenen, we moeten af van haar ondoorzichtige, informele procedures en oncontroleerbare beslissingen en haar onderwerpen aan de regels van de gewone EU-besluitvorming. Daarenboven moet het Europees Parlement ten volle kunnen deelnemen aan het besluitvormingsproces voor alle economische en financiële aangelegenheden. Het Europees Parlement moet de voorzitter van de Commissie blijven verkiezen na een openbaar proces dat meer inzet op de participatie van de burger en de betrokkenheid van de Europese partijen (Spitzenkandidaten). De nationale parlementen moeten hun regeringen ter verantwoording roepen over de manier waarop ze handelen op Europees niveau.

Dit is enkel mogelijk binnen een striktere Europese context met Europese media en politieke debatten over ons gedeelde continent.

4. Naast de voorbereiding van die hervormingen mogen we de gemeenschappelijke regelgeving en verworven sociale rechten niet verder uithollen zoals dat vandaag gebeurt. Het afglijden naar een subtiele ontmanteling van de o zo belangrijke burgerrechten, een geleidelijke uitholling van het non-discriminatierecht van werknemers en het creëren van achterpoortjes en uitzonderingen in het recht van vrije vestiging en vrij verkeer, is veel meer dan een cynische poging om een terughoudende nationale publieke opinie te overtuigen aan boord te blijven

van een minder verenigd Europa. Dit betekent een gevaar voor alle EU-burgers. Te veel politiek kapitaal is al verloren gegaan, net als het gevoel van samenhang: we moeten argumenten op tafel gooien tegen een hernationalisering door te tonen dat een sterk Europees kader de draagwijdte van rechten en vrijheid voor de burgers kan vergroten in plaats van te beperken. Een nauwere samenwerking tussen lidstaten zou hierbij goed van pas komen.

Maar zelfs de beste procedures en besluitvormingsprocessen zijn geen garantie dat het beleid op zich zal veranderen. We hebben nood aan coherente politieke acties en nieuwe allianties in de hele EU om de huidige trend van niet-duurzame groei, schaarse en onderbetaalde jobs, verspilling van talent, aanhoudende sociale uitsluiting en een futloos energiebeleid om te buigen; we moeten iets aanvangen met de resultaten en de globale verantwoordelijkheden die voortvloeien uit het Akkoord van Parijs. Een “Groen Nieuw Akkoord” staat centraal in onze Europese economische en sociale agenda: groen handelen is de meest veelbelovende manier om kwaliteitsvolle jobs en innovatieve economische activiteiten te creëren, waarbij individuele initiatieven, een betere verdeling van de winsten en technologische innovatie sporen met de behoefte aan een ecologische omschakeling en een ambitieus beleid inzake duurzame investeringen. De nieuwe Europese investeringsstrategie moet inzetten op het promoten van een efficiënt gebruik van middelen en energie, de digitalisering van de industrie en nieuwe industriële productietechnologieën, zonder daarbij de sociale rechtvaardigheid uit het oog te verliezen. De EU moet uiteindelijk haar verantwoordelijkheid opnemen om de wereldwijde klimaatproblematiek aan te pakken.

In deze moeilijke tijden waarin zo veel mensen de waarde van onze gezamenlijke inspanningen in twijfel trekken, mogen we nooit vergeten wat een groep jonge gevangenen van het Naziregime in 1941 op papier zette, op een moment dat de Tweede Wereldoorlog volop aan de gang was en Hitlers opmars niet te stuiten leek: *“Een vrij en verenigd Europa is een noodzakelijke voorwaarde om uit te groeien tot een moderne samenleving. In dat opzicht betekent het totalitair regime een status-quo.”*³

Het is onze plicht om dit project te blijven verdedigen.

---

³ In 1941 stelden Ernesto Rossi en Altiero Spinelli een manifest op "voor een vrij en verenigd Europa" tijdens hun gevangenschap op het Italiaanse eiland Ventotene. Meestal wordt naar dit manifest verwezen met de naam Ventotene Manifesto.

Er zijn heel wat goede redenen om het nog te voltooien project van politieke integratie in Europa voort te zetten. De realisatie van een echte continentale democratie is misschien wel het beste argument. Met de invoering van basisrechten, burgerrechten en sociale rechten was de uitbouw van de nationale democratie een historische reis van collectieve verworvenheden en een kwestie van tegengewicht geven aan dominante gevestigde machten. Het bestaan van een “probleem met de democratie” blijft een van de meest hardnekkige doornen in het oog van Europese politici en blijkt een vicieuze cirkel wanneer het gaat over een tanende opkomst bij verkiezingen, geloofwaardigheid en legitimiteit.

Het volgende hoofdstuk in de geschiedenis van de democratie zou de uitbreiding kunnen zijn van de rechten en vrijheden over de landsgrenzen heen, en het versterken in plaats van verguizen van individuele verschillen en culturen.

We zijn en blijven geëngageerde Europeanen, ook in moeilijke tijden. We zullen hervormingen moedig en met volle overtuiging blijven bepleiten om Europa welvarender, vrijer en veiliger te maken voor iedereen.